

N:o 20.

Af herr **Rudebeck**, om utarbetande af förslag till inrättande af allmänna uppfostringsanstalter för minderåriga brottslingar.

Ett lika obestriddigt som sorgligt förhållande är, att antalet minderåriga brottslingar i vårt land årligen ökas. Förhandlingarna vid domstolarne icke blott i stad utan ock å landet visa detta, och predikanterna vid våra fängelser hafva länge i sina embetsberättelser framhållit denna erfarenhet. Den bekräftas ock med talande siffror af de statistiska uppgifterna. Nödvändigheten af att något göres i denna bekymmersamma fråga, hvars betydelse för visso ingen kan jäfva, ligger således i öppen dag.

Strafflagen stadgar, i fråga om brott af minderårig, i 5 kap. 1 § att gerning, som eljest är straffbar, vare (med undantag af i § 2 angifvet fall) strafflös om den begås af barn innan det fyllt femton år, men lagen bestämmer på samma gång, att domstolen eger förordna, att barnet skall agas i hemmet eller insättas i allmän uppfostringsanstalt, om tillgång dertill finnes.

Att bestraffningen äga, oafsedt de många svårigheter som vid den möter, sällan länder till den brottsliges verkliga förbättring, är af flere skäl lätt insedt, och det enda medel till verklig räddning för framtiden är den brottsliges intagande å uppfostringsanstalt. Men tyvärr högst ringa är tillgången till detta medels anlitande. Der finnes egentligen blott en sådan anstalt i vårt land, nemligen den å Hall, och uppenbart är, att den icke kan fylla det sorgligt stora behovet. Det lærer icke kunna emottagas mer än 175 elever, och för den skull blifva många der till intagning anmälda mottagna först efter en lång, med farliga följder förenad väntan. Ännu flere blifva icke anmälda, då under hand kännedom vunnits om att plats der icke finnes.

Man måste således säga, att lagens anvisning till de unga brottslingarnes behandling i de flesta fall icke kan följas, och betydelsen af detta bekymmersamma förhållande skönjes äfven då samma unga brottsling mången gång inom kort tid åter står tilltalad och så åter, till dess hans ungdom ej mer utgör hinder för hans inneslutande i fängelse.

Med tanke på huru annorlunda det kunnat vara, om den unge brottslingen efter sitt första fall blifvit intagen å en uppfostringsanstalt och att han på så sätt kunnat bevaras åt samhället, träder behovet och nödvändigheten af ett utsträckt ordnad förbättringsväsende tydligt fram, och det är icke nog med att något härutinnan göres; hvad som skall göras bör göras *snart*.

Att anordnandet af ett sådant förbättringsväsende bör vidtagas från statens sida, synes ock vara obestridligt. Hvad som på enskild väg eller af kommuner kan härutinnan åstadkommas blifver icke till fyllest eller tillfredsställande. Här gäller det ock obestridligen ett statsintresse, och detta af den mest allvarliga och viktiga betydelse. Det gäller att söka bevara och återgifva åt samhället en ungdom, som eljest går förlorad för all tid. Naturligt är, att härmed följa kostnader för staten, men det kan icke motsägas, att här om någonsin förtjenar målet väl uppoffringen, då vinsten är så många samhällsmedlemmars räddning från moralisk undergång.

En omfattande utredning af frågan erfordras naturligen, innan ett förslag kan framläggas, och tydligt är, att en sådan utredning bäst kan åstadkommas genom Kongl. Maj:t.

Då jag vågar vara öfvertygad om att den fråga, jag nu tillåtit mig framlägga till bedömande, skall erkännas vara beaktansvärd, får jag värdsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta uppsätta och för Riksdagen framlägga förslag till inrättande af allmänna uppfostringsanstalter för minderåriga brottslingar.

Stockholm den 25 januari 1896.

G. Rudebeck.